

[Ole Bjørn Kraft.]

talsregeringerne var før. En flertalsregering kunne før nøjes med at stole på sit parlamentariske flertal, og hvis den var sikker på dette, behøvede den ikke at give oplysninger om, hvad den foretog sig, eller hvad den havde til hensigt at foretage sig. Den flertalsregering, vi havde 1929—1939, traf således mange gange beslutninger, som ikke på forhånd havde været drøftet i det udenrigspolitiske nævn, og som folkerepresentationen ikke fik oplysning om, før de var truffet. Men det har jeg ikke angrebet regeringen for, den havde fuld lovlig ret til at gøre det, når den havde sin parlamentariske dækning.

Nu er det imidlertid grundlovsfæstet, at regeringen, hvadenten den er mindretalsregering eller flertalsregering, forud for sine beslutninger skal rådføre sig med det udenrigspolitiske nævn. Det kan altså ikke mere nytte, at en regering vil henvise til sit parlamentariske flertal, for nu skal der opfyldes en bestemmelse, som er nedfældet i forfatningen. På den anden side vil jeg tilråde folkerepresentationen at benytte denne bestemmelse med diskretion og give den en rimelig fortolkning i overensstemmelse med virkeligheden. Det kan være fysisk umuligt for regeringen at overholde bestemmelsen, og det må være underforstået, at hvis det er det, kan der ikke bebrejdes regeringen noget, om den handler på egen hånd, såfremt det er nødvendigt af hensyn til landet. Der er altså den afgørende forskel fra den gamle lov i dette forslag, at intet parlamentarisk flertal for fremtiden vil kunne dække en regering, hvis den sidder forfatningens bestemmelse overhørig.

Udenrigsministeren (H. C. Hansen): Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft sagde, at der her sker en meget stærk udvidelse af folkerepresentationens beføjelser. Jeg vil gerne have dette klaret, for at jeg ikke allerede skal føle mig nervøs for at bevæge mig henimod en rigsretsdom i disse anliggender. I den gamle lov stod der, at nævnet har til opgave at drøfte sager med regeringen af betydning for landets udenrigspolitik og at modtage oplysninger fra regeringen om udenrigspolitiske forhold, og så stod der ordret:

„Sådanne sager bør af regeringen så vidt muligt forelægges nævnet, når de er af større betydning og ikke allerede har været forelagt rigsdagen.“

Jeg erkender uden videre, at den nye formulering er klarere end den gamle, men jeg vil gerne sige som min opfattelse og min konklusion, at det er rigtigt, hvad det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) sagde, at regeringen bør og skal, efter de noget uklare kriterier, som findes, give nævnet de oplysninger, som regeringen mener at kunne give. Nævnet kan til gengæld af regeringen forlange oplysninger, som nævnet måtte ønske, og iøvrigt må det blive den kommende tids praksis i det udenrigspolitiske nævn, der afstikker de egentlige rammer for omfanget af den virksomhed, som der skal udføres.

Jeg ville sætte pris på, om man var enig i denne betragtning. Det er lige så rart at have tingene så nogenlunde på det rene ved første behandling, så man ikke, når man slår tilbage i forhandlingen, skal få en fornemmelse af, at ministeren ikke er gået så langt, som han burde, og at andre har ønsket, at han skulle gå længere. Jeg går ud fra, at vi her må ende i det hovedsynspunkt, at den kommende tids praksis må vise, hvordan vi skal opfylde de bestemmelser, som findes i det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole Bjørn Kraft: Jeg vil gerne give fuld tilslutning til de udtalelser, den højtærede udenrigsminister her fremsatte, og jeg vil gerne sige, at der er ikke nogen, som på nogen måde har mistænkt udenrigsministeren for i den korte tid, han har siddet i sit embede, ikke på enhver måde fuldtud at have holdt nævnet underrettet, og det er vi også, med det kendskab vi har til udenrigsministerens personlighed, overbevist om at han vil gøre i fremtiden. Jeg er ganske enig med ministeren i de udtalelser, han her fremsatte med hensyn til den praksis, der bør følges, men der er en afgørende forskel, højtærede minister, og det er den, at før var der en forholdsvis uklar bestemmelse i en almindelig lov; nu er bestemmelsen nedfældet i den nye forfatning.

Hermed sluttede forhandlingen.